

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אגדה של תורה

גליון 685

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

כאשר יוסף הצדיק מעיר לאביו על כך ששכל את ידיו והניח את ימינו על הקטן ואת שמאלו על הגדול, נאמר: "וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים".

כפת האה

הגמרא (סוטה יג) מספרת: על שעת קבורתו של יעקב אבינו, שבא עשיו ועיכב את קבורתו. ניגש חושים בן דן ובמכה הוריד את ראשו של עשיו. היכן היו אחיו? מדוע אף אחד לא מוריד את ראשו של עשיו?

שמעון ולוי הרגו עיר שלימה, יהודה מתחייב להרוג שלושה שווקים במצרים, וכאן – כולם בשקט? מסקנה – כוח תרדמת ההרגל גדול ורב. ואם אדם לא יעשה מעשה לעורר את עצמו, הוא ישאר בתרדמתו. אחד מכוחות ההרס הגדולים של האדם הוא כוח ההרגל.

אם נסגור תינוק משנולד בבית חשוך ונוציא ונראהו אור שמש – יתפעל ללא קץ. מדוע איננו מתפעלים? התרגלנו. אם יראה לאדם, מת מבצבץ וצומח מן האדמה – תחית המתים – הוא יתעלף... ועם כל זה אנו רואים חיטה מרקיבה וצומחת חדשה, או ביצה מסרחת ויוצא אפרוח חי ונושם... התרגלנו! כשנכנסנו למטבח, או לסלון המשופצים – התלהבנו, ולאט לאט זה דעך. כך גם כן בנוגע לרכבנו החדש, למערכת הסטריאופונית, לפלאפון וכו'.

זהו המצב גם בתפילה. אנו מתפללים בצורה מונוטונית כי צריך להתפלל ואיננו 'חיים' את התפילה. אומרים 'עושה שלום' ואומרים לכולם שלום על שובנו מן הטיול הממושך... "אמר רבי מתניה אנא מחזק טיבו לראשי דכד הוה מטי מודים הוא כרע מגרמיה"... מגיעים לבונה ירושלים בתפילה וממשיכים בברכת המזון... "כרום זולת לבני אדם": אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהן. מדוע? כי התרגלו. וזה אחד הצרות הגדולות ביותר, שאדם עושה את עבודת ה' מצות אנשים מלומדה. הוא התרגל. בלי הנשמה. בלי הכוונה. בצורה מונוטונית. כיצד אכן נתגבר על ההרגל הזה שלכאורה אינו מותיר לנו מקום לברוח מפניו?

העצה היא לעורר את עצמו על ידי מוסר, דברי התעוררות, ספרי מוסר, ועל ידי התבוננות מה אנחנו הולכים לעשות ואז יהיה לנו התפעלות מחודשת מכל דבר ה'.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

לכאורה תשובתו זו של יעקב טעונה ביאור, כי הרי היה מתבקש שיענה לי הישר את התשובה הברורה, כי יש להעדיף את אפרים מכיון שהוא יגדל ממנשה. אבל במקום זאת הוא מקדים לומר: 'ידעתי בני ידעתי'. מה העומק שמונח בתוספת המשפט הזה? התשובה היא, שהנה מצוי כי כאשר מגיעים בפני רב תלמיד חכם לשאול להתייעץ או לקבל הוראה כל שהיא, ישנם הסוברים שצריך להכניס בפיו את אשר יאמר, או מעניקים לו עצות ורעיונות כיצד ומה לומר, מבלי להעלות על דעתם שהרב מבין רואה ויודע גם דברים שהם בעצמם אינם רואים.

דבר זה, לימד יעקב את יוסף בתשובתו 'ידעתי בני ידעתי'. אין לך צורך לומר לי מה וכיצד לעשות, שהרי אני יודע ורואה גם מעבר למה שאתה רואה!

בכך ביאר הגאון רבי ישראל אהרן קופשיץ שליט"א, מראשי ישיבת 'תורה אור', את ענינה של כפילות הלשון כאן 'ידעתי בני ידעתי'. כוונת יעקב היתה לומר שלא זו בלבד שאני יודע מה שאתה יודע, אלא יודע אני גם מה שאתה עצמך לא יודע! סיפר הגאון החסיד רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, רב בית הכנסת חסידי סוכטשוב בבני-ברק, שבהזדמנות מסוימת שמע ממרן 'החזון איש' זצ"ל ביטוי מרעיש: 'יש לי עשרה טעמים על כל דבר, אולם את הסיבה האמתית אינני אומר'. העומק וההיקף שקיימים במחשבתו של תלמיד חכם, הם למעלה משכלו של האדם המצוי.

כתב ה"חתם סופר" זיע"א, שגם היום יכול אדם לקבל תשובה חותכת ומוצלחת אם ישאל את הרב שלו מה עליו לעשות, והוסיף הוא זלה"ה וכתב: "אבינו שבשמים ישים את התשובה הנכונה בפיו של כבוד הרב הנשאל, ואף ערב הוא יתברך לכך שהשואל יצליח אם יעשה כהוראת רבו בדיוק".

זמני השבת

הזלוקת נרות מוצאי שבת

5:32 4:28

נא לשמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה

לית: 6:04

אָהַל הַהַלְוָה

הורים שרוצים לתת לבנם שם ביום המילה, צריכים להיזהר שלא יקראו לו בשם של אדם רשע, וכן לא יקראו לו על שם אדם רשע, מפני שהשם עלול לגרום לילד שיהיה רשע וחוטא חס ושלום, וההורים שגרמו לו זאת, עוברים באיסור לפני עור.

ואם מוכרחים לקרוא לתינוק על שם הסבא או אבא שהם רשעים, ואם לא יתנו לתינוק שם על שם, הם עלולים להיפגע, ישנה אפשרות לתת לתינוק שני שמות, או שיכוונו במחשבתם על שם אדם צדיק, כגון אם קוראים לסבא יעקב, יכוונו לקרוא לתינוק על שם יעקב אבינו ע"ה

כתב רש"י בגמרא יומא (לח: ד"ה דלא מסקי), לא יקרא אדם לבנו בשם של אדם רשע, משום שנאמר "שם רשעים ירקב". ע"כ. וכתב בחידושי הריטב"א (יומא שם), שבתוספות פירשו כי מה שנהגו לקרוא לצדיק בשם "ישמעאל" כשמו של ישמעאל בן אברהם שהיה רשע, היינו משום דסבירא לן כמאן דאמר כי ישמעאל עשה תשובה, אי נמי, דשאני ישמעאל שהקדוש ברוך הוא קראו באותו השם. ע"כ.

וכתב רבינו חיים פלאג"י בספרו החפץ חיים (סימן יא אות סח), שאם קראו לבן שנולד בשם של אדם רשע, השם גורם לו להיות חוטא, ויש בגרמא זו איסור לפני עור לא תתן מכשול. עכ"ד. ובספר פרח שושן (כהן פ' קרח) כתב: "ויקח קרח", מכאן סמך לדברי חכמינו ז"ל שלא יקרא אדם שם בנו על שם אדם רשע, שהרי בן בנו של עשו היה שמו קורח, וקרח זה נקרא על שמו, וגרם לו שנשחת ונבלע באדמה.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך"

כלומר: "מאשר" – כל אדם מישראל ילמד לקח מאשר – "שמנה לחמו" – המאכלים השמנים והדשנים ביותר, נדמו לו כך, בפרוסת לחמו הפשוטה. הוא לא דרש אוכל משובח ו"יוקרתי" יותר מאשר "לחם לאכול". אבל "והוא יתן" – כאשר בא ליתן צדקה לעניים, אזי "מעדני מלך" – נתן את המאכלים הטובים והמשובחים ביותר. אל כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ זצ"ל, נכנס עני בן טובים, כאשר ראה הרבי את כובעו המרופט של העני, ניגש לארון והוציא משום את כובעו המהודר שהרבי לובשו רק באירועים מיוחדים, ונתנו לעני. כשיצא העני את הבית, ניגשה הרבנית לאדמו"ר ושאלה אותו: הרי הכובע שאתה לובש עתה הוא כובע יפה מאד, ודי היה אם היית נותן לעני את כובעך זה, ומדוע נתת לו את כובעך המהודר? ענה לה הרבי: בדיוק זו הסיבה שנתתי לעני את הכובע המהודר, שכן רציתי באמת את הכובע הזה לעצמי... כשראה האדמו"ר כי הרבנית לא יורדת לסוף דעתו ולעומק כוונתו, הסביר לה: "הנה אצל הקב"ה נאמר "לבושו צדקה", ויש בזה הרבה ביאורים. אחד הביאורים הוא, שהאדם העושה מצוות בעולם הזה, זוכה לעולם הבא, אבל את המלבוש בעולם הבא, הוא רק בזכות הצדקה, וזהו "לבושו צדקה". "על כן נתתי לעני את כובעי המהודר, שכן בעולם הזה די לי בכובע יפה, אבל בעולם הבא, אני רוצה לשבת עם כובע מהודר, ולא רק עם כובע יפה, לכן נתתי אותו לצדקה..."

(חשוקי חמד)

"האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים"

פעם אחת שוחח הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א בסעודה שלישית ותיאר את זמן הגאולה וכך אמר: בדורו של משיח יהיה הבלבול כה גדול בין טוב לרע, וכאשר יתברר מי הוא הטוב ומי הוא הרע, יהיה זה דומה לניפוי קמח בנפה, כאשר מניחים את הקמח בנפה ומתחילים לטלטל הנה והנה עד שכל הקמח נחבט בדפנות הנפה, הקמח הנקי עובר בחורי הנפה ואילו הפסולת נשארת בכלי. כשרואה הפסולת את הקמח הנופל מטה מטה, מיד היא מתנשאת עליו ואומרת: שפל שכמותך, לא רק שאתה נופל למטה, עוד תקבל חבטה הגונה כאשר הגיע למחוז חפצך, ואילו אני נשארת למעלה. כעבור רגע קט הופכים את הכלי על פיו והפסולת מנוערת אל האשפה. כך בדיוק יהיה באחרית הימים.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

לרגל יום הילולא של הרה"ק רבי משה בהרה"ק רבי דוד מלעלוב זיעועכי"א- י"ג טבת

ה"באר משה" מקאז'ניץ אמר עליו: "הרוצה לראות את צורתו של משה רבינו-שיסתכל עליו." הפרנסה הלכה ותכפה עליו והוא לא הצליח לכלכל את בני ביתו למרות מאמציו המרובים. משבאו מים עד נפש פנה יהושע לרבו הקדוש, רבי משה מלעלוב שעלה זה מכבר מלעלוב לירושלים, ושאלו האם יכול הוא לצאת מירושלים עיה"ק לפרוסיה, לקנות שם סחורות שאינן בנמצא בארץ ישראל ולמכרן כאן ברווח נאה. הרבי התלבט והתלבט, אך לבסוף הסכים. ממגירתו שלף הרבי גביע עשוי עץ, יחד עם תחתית תואמת, מעץ אף היא, מסרם ליהושע הנדהם שמעודו לא שמע על כך שהרבי מעניק גביעים בהזדמנויות כלשהן, ואמר לו: "להצלחה ולשמירה". צמד המילים הללו בלבד עוד יותר את יהושע. הצלחה – עוד מילא. אבל שמירה? ממה בדיוק. לא הספיק יהושע להתמהמה מדי הרבה, והבא בתור אחריו נדחף אל הרבי לתנות צרותיו, ויהושע מצא עצמו עומד מחוץ לדלת עם גביע ותחתית עשויים עץ. לווה יהושע כסף רב מסוחרים ירושלמים, בכסף זה יסחר ויקנה סחורות רבות, לאחר שימכור את הסחורות ברווח נאה – ישיב לסוחרים את כספם. נסע יהושע מירושלים ליפו, עיר הנמל, בה עלה על אונייה שהובילה אותו למחוז חפצו, מדינת פרוסיה. בהגיעו למחוז חפצו החל יהושע מתקדם רגלית מעיר הנמל בה ירד מן האונייה, לעיר בה מתקיים היריד שברצונו בו לרכוש סחורות. על אם הדרך חשכו עיניו. שודד אימתני וגברתן עומד מולו ובידו חרב מושחזת. "הב את כספך יהודי מזהם", נהם השודד, "אל תנסה אפילו לבקש רחמים. פשוט תן ושתוק". יהושע הבין שאם חייו יקרים לו, עליו לתת לשודד התאוותן את מבוקשו ויפה שעה אחת קודם. בלית ברירה הריק מכיסיו את הממון שלוה מן הסוחרים ומסרו בידיים רועדות לשודד. אך זה האחרון פרץ בצחוק גס ומבחיל: "לאן הולך הינד? וכי פתי אני להותירך בחיים? הן תלשין עלי לשלטונות". כל הסבריו של יהושע שזר הוא ואינו מבקש להסתבך, לא הועילו. השודד ביקש להורגו ולהמשיך לקרבן הבא. רעיון הבריק במוחו של יהושע: הגביע! הן רבו הקדוש בוודאי צפה זאת ולשם כך הדגיש שהגביע יהיה לשמירה. ביקש מן השודד משאלה אחרונה, והלה הסכים. מה איכפת לו? בין כה וכה עוד דקה ימות היהודי. שלף יהושע מצקלונו את הגביע, מזג לתוכו מעט משקה חריף, בירך שהכל ולגם בכוונה. בטוח היה שזכות הצדיק תעמוד לו. המשקה המועט כלה מן הכוס, ויהושע ביקש למזוג עוד משקה. אלו רגעי חייו האחרונים – ימתחם ככל שיוכל. כאן התערב השודד, חטף מידו את בקבוק המשקה והגביע, מזג לתוך הגביע עד גדותיו אלכאהול ודחף את הגביע הצר לתוך פיו. יהושע, בכוחות שאינו יודע מהיכן באו, אזור אומץ ודחף את הגביע בכוחות איתנים עמוק לתוך פיו וגרונו של השודד. המשקה האלכאהולי חסם את נתיבי האוויר של השודד, שרף היטב בגרונו בעת שהגביע מנע ממנו להיפלט החוצה, ודקות מעטות עברו עד ששולח השודד לגיהנום לרצות על פשעיו. יהושע פשפש בכיסיו במהירות, שלה משם את הכסף שנלקח ממנו, בתוספת סכומי כסף אדירים שגזל השודד לפני כן, ורצה להסתלק. ומה עם גופתו של השודד? העמיס אותה יהושע על עגלה שהייתה בסמוך, כפי הנראה של השודד, כיסה את גופתו בקש והתקדם לעיר היריד 'שם', חשב בליבו, 'אראה מה לעשות עימה'.

בהגיעו לעיר היריד ראה יהושע התקהלות רבתה: השלטונות הכריזו על פרס כספי בסך עצום למי שיביא את השודד שאותו פגש לפני שעתיים - חי או מת. יהושע הדהיר את עגלתו לתחנת המשטרה המקומית שם הציג לפניהם את זכאותו לפרס וסיפר כיצד הרג את השודד האיום. השלטונות אכן העניקו לו את הפרס המובטח, ומוזיאונים ואספנים נרעשו לשמע סיפורו וביקשו לרכוש את הגביע בהון תועפות. אך יהושע לא אבה בשום אופן. זה הקמיע שלו. הכספים שלקח מן השודד, בתוספת הפרס הכספי שקיבל הפכו אותו למיליונר ברגע אחד. רכש יהושע סחורות רבות ושלחן כמעשה גביר בעמיו באונייה שתיסע לארץ הקודש, בעוד הוא מתארגן לנסיעה נוחה בתנאים מצוינים לארץ הקודש. שם סיפר לחבריו מי הוא רבם הקדוש ומה רב כוחו להושיע את ישראל.

אם יש לך בכיס אחד של המכנסיים 2,000 שקלים", שואל מרצה בקורס העשרה וקידום מטעם העבודה את אחד העובדים, "ובכיס השני של המכנסיים יש 4,000 שקלים – מה זה אומר עליך?".

- "זה אומר שלבשתי מכנסיים שאינם שלי..."

"אמא, היום בשיעור כימיה ערבבנו כמה חומרים ועשינו ניסוי מיוחד במינו", בישר יוני לאמו בהתלהבות נרגשת. השמחה פרצה מכל תו בקולו, והוא כמעט ריחף בצעדי אושר.
"אני שמחה לשמוע שאתה נהנה מבית הספר", השתתפה האם בשמחתו. "כל בוקר אתה מתלונן כמה אתה לא רוצה ללכת לשם. אז אני מבינה שממחר כבר תלך בשמחה."
"הייתי שמח ללכת", ריצד זיק שובבות בעיני יוני, "אבל בעקבות הניסוי אין לי לאן..."

קצנה האתול

"דן ידיו עמו כאחד שבטי ישראל. יהי דן נחש עלי דרך, שפינן עלי ארץ, הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחרו. לישועתך קויתי ה'."

אנו נתמקד במשפט האחרון שאומר יעקב לדן: "לישועתך קויתי ה'". מה מיוחד במשפט זה? "הכל בקיווי" (לשון תקווה) – כותבים חכמים במדרש. "ייסורין בקיווי, קדושת ה' בקיווי, זכות אבות בקיווי, סליחה בקיווי..." (בראשית רבה צח). האדמו"ר מסלונים בספרו "נתיבות שלום" כותב את הדברים הבאים: "דברי המדרש 'הכל בקיווי' מחדשים לנו שכוח הביטחון הוא מפתח לכל השערים, הן כאשר יהודי סובל ייסורים קשים ומרים ואינו רואה לפניו שום מוצא, והן כאשר יהודי חפץ להגיע לקדושת ה' ולתאוותו של עולם הבא – ליהנות מזיו השכינה, הכל בקיווי, אמונה וביטחון הם המפתח הפותח את כל השערים". חכמים במדרש (ילקוט שמעוני, תהלים מ) מוסיפים את הדברים הבאים ומדגישים לנו כמה גדול כוח הקיווי: "אין ביד ישראל אלא הקיווי.. וכן הוא אומר 'טוב ה' לקונו, לנפש תדרך שנו' (איכה ג), ואומר: 'שובו לבצרון אסיגי התקנה' (זכריה ט). שמא תאמר עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו, תלמוד לומר 'קנה אל ה', חזק ונאמץ לבך, וקנה אל ה'" (תהלים כז). קיוויתם ולא נושעתם? קוו ושובו וקוו. ואם תאמר עד מתי נקווה? כתיב, "יחל ישראל אל השם מעתה ועד עולם" (תהלים קלא). ואומר: "חזקו ונאמץ לבבכם כל המיחלים לה'" (תהלים לא).

אין ספק שביטחון ותקווה אלו "מוצרים בסיסיים" לתזונת נפש האדם. אולם מדוע מעודד יעקב דווקא את דן? במה התייחד דן, שהוא זכה לברכה שלעולם לא יאבד את התקווה? רבי משה יחיאל אפשטיין בספרו "באר משה", נותן את התשובה. חכמים כותבים שדן היה השבט הירוד מבין שאר השבטים. בנוסף, לדן היה בן אחד בלבד, חושים שמו, וגם הבן האחד הזה היה חרש (סוטה יג). כשנכנס דן לקבל ברכה מאביו, ראהו יעקב שהוא עצוב ושפוף. אמר לו יעקב, דן! אל תתייאש! קווה לטוב יותר! ואכן ברכת יעקב השפיעה, וכשמנו את בני ישראל במדבר, שבט בנימין - שהיו לו עשרה ילדים - מנה שלושים וחמישה אלף איש, ואילו דן, שהיה לו רק בן אחד, מנה שישים ושתיים אלף איש, כמעט כפול מבנימין. זה מה שברכת דן מלמדת אותנו – לישועתך קיוויתי השם! כן, "הכל בקיווי". איך אומרים? "אין ייאוש בעולם כלל".

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

 לבריאות ברכה והצלחה
אברהם בן נקדם ניסן הי"ו
 וכל משפחתו א.מ.ן

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
 בביכניס **אור אבנר**
 רח' **משה דיין** קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 16:30

בית הכנסת
"עולי בבל"
 ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30
מנחה ערבית - 16:30
שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית
 יום א' ב' ה'
 רב בית הכנסת
 הרב יהונתן אמדי שליט"א
 יום ג'
 הרב **שמשון פוקס שליט"א**
 יום ד'
 הרב **נאור דרשני שליט"א**
 יום ה' -
 הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה 19:00
"יש קונה עולמו בשעה
אחת"
שימו לב <<<<

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
 לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאל סאלם בן נגיש ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
 רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 16:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
 יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
 יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
 יום ג' - הרב **רפאל עגיב שליט"א**
 יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
 יום ה' - הרב **שלום אטלן שליט"א**

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00